

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Statuitur prima conclusio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Confirmatur: Incredibile est in gradu vegetandi tot reperiri arbores & plantas, inter se specie diversitas, totque genera animalium in gradu sentendi; & in gradu omnium supremo ac nobilissimo, nempe intellectuali, nullam dari posse diversitatem specificam. Ex quo probatur manere secunda pars: si enim diversitas specifica Angelorum possibilis sit; cum illa ad universi pulchritudinem multum conducatur, credibile non est, Deum qui tantam varietatem specierum materialium mundum corporeum exoravit, unam tantum Angelorum speciem in mundo spirituali & intellectuali voluisse producere.

Adde quod Angeli receperunt gratiam, juxta capacitates naturalium: Ergo cum tanta sit in illis diversitas in gratia, & in officiis, negari non potest, aliquos saltem esse specie seu naturam diversos. Unde solum dubitari potest, an tanta sit inter Angelos natura diversitas, ut pulli denentur, imo nec dari possint, solo numero intra eandem speciem differentes.

In cuius dubii resolutione duplex est celebris sententia. Prima asserit inter Angelos creatos reperiri multos ejusdem speciei. Ita Scotus, Suarez, Vazquez, & alii Recentiores communiter. Secunda, que est D. Thomae, Discipulorum ejus, Egidii Romani, Granadi, & aliorum, docet omnes Angelos ita differre specie, ut reputet illos solo numero intra eandem speciem multiplicari.

§. II.

Statuitur prima conclusio.

Dico ergo primo, omnes Angelos de facto distinguuntur inter se specie.

Probatum primo ex Dionysio, qui 7. cap. de celesti Hierarchia ait: Enuntiant sanctorum voluminum traditiones, superiores substantias esse gradum inter se celsitudine differentes. Atqui (sublimo) differentia gradualis ad minus significat diversitatem specificam; plura enim individua solo numero differentia, non differunt inter se diversis gradibus, seu graduum celsitudine: Ergo ex Dionysio omnes Angeli de facto inter se specie distinguuntur.

Id etiam suaderi potest variis rationibus, adductis a D. Thoma 2. contra Gent. cap. 93. Prima est: Quaecumque sunt idem specie, differentia autem numero, habent materiam: differentia enim que ex materia procedit, inducit diversitatem speciei: que autem ex materia, inducit diversitatem secundum numerum. Substantie autem separate non habent materiam, neque que sit pars earum, neque cui uniatur ut forma: impossibile est igitur quod sint plures unius speciei. Hec ratio magis urgebitur conclusione sequenti, ubi ostendemus diversitatem numericam in substantiis non posse aliunde sumi, quam ex materia, vel ex ordine essentiali; & per consequens implicare contradictionem, quod substantia omnino a materia separate, & nullum ad eam ordinem dicentes, solo numero intra eandem speciem multiplicentur.

Secunda ratio D. Thomae sic procedat: Ad hoc sunt plura individua in una specie in rebus corruptibilibus, ut natura speciei, que non potest perpetuo conservari in uno individuo, conservetur in pluribus; si de etiam in corporibus incorruptibilibus non est nisi unum individuum in una specie: substantia autem se-

A parata natura potest conservari in uno individuo, ed quod sunt incorruptibiles, ut supra ostensum est: Non igitur oportet in illis substantiis esse plura individua ejusdem speciei.

Dices: Anima rationalis est incorruptibilis, & tamen multiplicatur numero intra eandem speciem, cum omnes anime rationales sint ejusdem speciei anime: Ergo ex eo quod Angeli sint incorruptibiles, non recte inferitur eos non multiplicari intra eandem speciem.

Sed contra: Licet anima rationalis sit in se incorruptibilis, hoc ipso tamen quod est forma corporis, subindeque quid in se incompletum, debet ad multiplicationem ipsius corporis numericè multiplicari. Angelus autem non est forma corporis, sed per se subsistens & completa: unde cum Deus nihil faciat frustra, & ad conservationem naturam incorruptibilis non sit necessaria individuum pluralitas, recte inferret S. Thomas non oportere in substantiis separatis esse plura individua ejusdem speciei.

Dices rursus: Multiplicitatem individuum intra eandem speciem, non solum requiri ad conservationem speciei, sed etiam ad perfectionem & pulchritudinem universi, que consistit non solum in specierum varietate, sed etiam in aliqua individuum ejusdem speciei similitudine.

C Sed hanc responsionem ibidem impugnat S. Doctor num. 4. subdens: id quod est speciei in unoquoque, dignius est eo quod est individuationis principium, prater rationem speciei existens. Multiplicatio igitur specierum plus addit nobilitatis & perfectionis universo, quam multiplicatio individuum in una specie: perfectio autem universi maxime consistat in substantiis separatis: magis igitur competit ad perfectionem universi, quod sint plures secundum speciem diverse, quam quod sint multa secundum numerum in eadem specie.

D Confirmatur ex eodem Angelico Præceptore quæ sit unica de spirit. creat. art. 8. ubi sic dicitur: Bonum universi est ordo partium illius, sicut ordo partium exercitus est bonum exercitus: unde Apostolus dicit ad Roman. 13. que a Deo sunt, ordinata sunt. Ordo autem perfectus invenitur in his que specie differunt, quam inter illa que numero solum distinguuntur: eo quod in omnibus individuis unius speciei non est ordo nisi secundum accidens: conveniunt enim in natura, & differunt secundum principia individuantia, & diversa accideantia, que per accidens se habent ad naturam speciei: que autem specie differunt, ordinem habent per se, & secundum essentialia principia; invenitur enim in speciebus rerum una abundare super aliam, sicut & in speciebus numerorum, ut dicitur in 8. metaph. Ergo tantum abest, quod perfectio universi requiratur pluralitatem numericam Angelorum intra eandem speciem, quin potius bono & pulchritudini universi illa repugnare videatur.

E Confirmatur amplius: Universum in tres præcipuas partes dividitur, in infimam scilicet, que continet generabilia & corruptibilia; mediam, continentem sphaeras cœlestes; & supremam, que Angelos complectitur: Si ergo corpora, cœlestia (que sunt media universi pars) careant ordine per accidens, & nulla in eis reperitur multitudo individuum intra eandem speciem; a fortiori universi perfectio & pulchritudo requirit, quod in suprema parte, nempe in natura Angelica, sit purus ordo per se, non admixtus ordini per accidens;

& per consequens sola diversitas specifica, nullaque individuum pluralitas intra eandem speciem. Unde D. Thomas caput 93. citatum libri 2. contra Gentes sic concludit: *Substantia separate sunt perfectiores, quam corpora celestia: sed in corporibus celestibus, propter eorum perfectionem, non invenitur nisi unum individuum unius speciei; tum quia unumquodque eorum constat ex tota materia sua speciei; tum etiam quia in uno individuo est perfecte virtus speciei, ad complendum illud in universo, ad quod sua species ordinatur; sicut precipue patet in Sole & Luna: multo igitur magis in substantiis separatis non invenitur nisi unum individuum in una specie.*

50 Dices: Stellæ sunt corpora celestia: At illæ non differunt specie inter se, nec à cælo in quo existunt: Ergo falsum est id quod ait D. Thomas, quod scilicet, in corporibus celestibus, propter eorum perfectionem, non invenitur nisi unum individuum unius speciei.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem: cum enim, juxta probabiliorē sententiam, stellæ non sint continuæ, sed tantum contiguæ cum cælo, specie inter se, & à cælo in quo sunt, distinguuntur; sicut omnes cæli distinguuntur specie ab invicē, ut docet D. Thomas loco citato, & in questione de spirit. creat. art. 8. Ad do in alia etiam opinione, quæ docet stellæ esse non solum contiguas cum cælo in quo sunt, sed etiam continuas, & partes crassiores illius, dicitur D. Thomæ verificari: nam juxta hanc sententiam stellæ non constituunt individuum, totaliter & adæquatè à cælo distinctam, sed sunt idem individuum cum cælo in quo existunt; sicut diversæ partes corporis humani, unicum cum illo individuum totale constituunt.

S. III.

Solvuntur objectiones.

51 Contra istam conclusionem objiciunt in primis Adversarij quædam SS. Patrum testimonia, quibus videntur docere Angelos esse ejusdem naturæ & speciei. Athanasius enim qu. 8. ad Antiochum docet, quod eadem est essentia Angelorum, sicut una est essentia hominum. Et Anselmus lib. 2. Cor Deus homo cap. 21. Omnes Angeli (inquit) sunt unius naturæ. Idem docet Basilium lib. 3. contra Eunomium.

52 Sed faciliè respondetur, illos SS. Patres, nomine essentia, naturæ, vel speciei, intelligere speciem subalternam, & essentiam genericè communem, nempe gradum intellectualitatis completæ, in quo omnes Angeli univoce conveniunt. Vel etiam dici potest cum S. Thoma questione citatâ de spirit. creat. art. 8. ad 1. eos loqui de Angelis, non secundum quod considerantur in esse naturali, sed prout ordinantur ad beatitudinem: nam sic omnes Angeli sunt ejusdem rationis: quia omnes nati sunt uno modo pervenire ad beatitudinem, vel ab ea deficere, scilicet immobiliter & irreparabiliter, statimque post primam electionem. Ad hæc testimonia militare contra Adversariorum sententiam, & ab illis exponi debere: licet enim illi negent omnes Angelos esse specie diversos, existimant tamen in natura Angelica dari aliquam diversitatem specificam: cum tamen SS. Patres relati dicant omnes Angelos esse unius essentia & naturæ.

53 Objicies secundò: omnes animæ rationales sunt ejusdem speciei: Ergo & omnes Angeli. Consequenter videtur bona ex paritate rationis: sicut enim animæ rationales in gradu ratio-

nalitatis, ita & omnes Angeli in gradu puræ intellectualitatis conveniunt.

Sed nego consequentiam & paritatem: duplex enim reperitur ratio discriminis. Prima est, quia inter latitudinem animæ rationalis non potest esse magis & minus, eò quod omnes intelligant per eandem speciem, nempe per speciem sensibus acceptas, & à phantasmatibus abstractas: At verò intra gradum naturæ puræ intellectualis, sunt diversi modi intelligendi per species magis aut minus universales, ut infra patebit. Secunda differentia est, quia anima rationalis individuatur per ordinem ad materiam, quod non potest convenire Angelo, cum sit substantia intellectualis completa, nullum dicens ordinem ad materiam.

Objicies tertio: Sicut inferiora elementa sunt ornata plantis & animalibus, & cælum siderum stellis: ita etiam cælum Empyreum ornatum est Angelis: Sed in plantis & animalibus conveniuntur multa ejusdem speciei, similiter etiam videtur quod omnes stellæ sint unius speciei, quia communicant in una forma nobilissima, quæ est lux: Ergo videtur pari ratione, quod vel omnes Angeli, vel aliqui conveniant in una specie.

Respondeo cum D. Thoma loco citato de spirit. creat. in resp. ad 12. quod ornamenta terræ & aquæ, quia corruptibilia sunt, & ad infimum universi partem pertinent, in qua reperitur ordo per accidens, admixtus ordini per se, id eò requirunt multitudinem individuum in eadem specie: sicut vera ornamenta cæli Empyreici, aut sideris; quia illa incorruptibilia sunt, & ad mediam & supremam universi partem, quæ utilitè ostendimus caret ordine per accidens, pertinent. Unde falsum est, quod omnes stellæ sint ejusdem speciei, imò omnes specie inter se differunt, sicut Luna & Sol. Nec obstat quod illæ in eadem lucis forma communicent: lux enim, ut ibidem ait S. Doctor, non est forma substantialis earum, cum sit qualitas per se sensibilis; quod de nulla forma substantiali dici potest. Addit etiam non esse lucem ejusdem rationis in omnibus stellis, aut corporibus celestibus: Quod patet inquit ex eo quod diversorum corporum superiorum radij diversi habent effectus.

Objicies quartò: Inter Angelos est perfecta amicitia & societas: Sed ad perfectionem amicitia & dilectionis, requiritur similitudo in natura, juxta illud Eccles. 13. Omne animal diligit sui simile: item perfecta societas & consortium non potest reperiri nisi inter supposita ejusdem naturæ; unde D. Thomas supra quæst. 31. art. 3. ad 1. sic ait: *Licet Angeli & anime sanctæ semper sint cum Deo, tamen si non esset pluralitas personarum in Divinis, sequeretur quod Deus esset solus vel solitarius: quod enim tollitur solitudo per associationem aliquid quod est extraneæ naturæ: dicitur enim aliquis solus esse in horto, quamvis sint ibi multe plantæ & animalia.* Ergo inter Angelos reperitur similitudo in natura seu specie, & per consequens omnes non sunt diversæ speciei.

Respondeo ad perfectam amicitiam & societatem non requiri similitudinem in specie æterna, sed sufficere convenientiam in specie subalternâ, seu in gradu intellectualitatis, & in modo operandi. Nam charitas quæ Deum diligit, est vera amicitia cum Deo, & perfecta cum illo societas, juxta illud 1. Joan. 1. Societas nostra sit cum Patre, & Filio ejus Jesu Christo & tamen